

1992 KOZLU GRIZU FACIASININ 30. YILDÖNÖMÜNDE BİR KEZ DAHA:

İŞ KAZALARI KADER DEĞİLDİR!

Bugün, Türkiye Taşkömürü Kurumu'na bağılı Kozlu Taşkömürü İşletme Müessesesinde grizu patlaması sonucu 3 Mart 1992'de gerçekleşen, 550 maden işçisinin yaralandığı, 263 maden işçisinin yaşamını yitirdiğı Kozlu Grizu Faciasının 30. yıldönümü.

Ülkemizin en büyük ikinci maden kazası olan ve dünya madencilik tarihinin en büyük kazalarından biri olarak tarihe geçen Kozlu Grizu Faciasında yaşamını yitiren işçilerden 147'sinin cansız bedenlerine yeraltında devam eden yangınlar nedeniyle günler sonra, en son iki maden işçisinin cansız bedenine ise Mayıs 1997'de ulaşılabilmişti.

İnsanoğlunun binlerce yıldır sürdürdüğü madencilik faaliyeti, gelişen teknolojinin bu alandaki iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarını da değiştirebilecek olmasına rağmen ne yazık ki can almaya devam ediyor. Sosyal Güvenlik Kurumu 2020 yılı istatistiklerine göre, ülkemiz genelinde, 448 işyerinde 36 442 işçi kömür ve linyit çıkartılması iş kolunda çalışmaktadır, buralarda 8460 işçi iş kazası geçirmiştir. Ülke genelinde %2,44 olan iş kazası sıklık hızı kömür ve linyit çıkartılması işkolunda %23,2'dir. Başka bir ifade ile kömür ve linyit çıkartılması işkolunda çalışan her 100 işçiden 23'ü 2020 yılında iş kazası geçirmiştir.

Son yıllarda yapılan araştırmalar madencilik sektöründe işletme büyüklüğü ile iş kazası sıklığı arasında ters yönde bir ilişki olduğunu gösterirken, ülkemizde 2020 yılı itibarı ile kömür ve linyit çıkartılması iş kolunda faaliyet gösteren işletmelerde çalışan işçilerin %19,4'ü 100'ün altında işçinin, %24,1'i 100-499 işçinin, %8,5'i 500-999 işçinin, %48'i 1000 ve üzerinde işçinin çalıştığı işyerlerinde çalışmaktadır.

Madenciliği ölümlle özdeşleştiren, iş kazalarını ve meslek hastalıklarını yapılan işin kaderi olarak kabul eden yaklaşımlar, yaşanan felaketleri engellemek bir yana, bu felaketslere zemin hazırlamakta ve sıradanlaştırmaktadır. İş kazalarının ve bu kazalara bağılı yaralanma ve ölümlerin önlenmesi, bu ve benzeri kaderciler yaklaşımların terkedilmesi, işçileri iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin görece yetersiz olduğu işletmelerde çalışmaya yönlendiren taşeron uygulamalarının sonlandırılması, iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının bilimsel ve teknolojik gelişmeler öncülüğünde geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması ile mümkündür. Madencilik alanında faaliyet gösteren işletmelerin denetlenmesi, maden işçilerini iş kazalarının olumsuz etkilerinden koruyacak iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması kamusal bir yükümlülüktür.

HASUDER

İş Sağlığı Çalışma Grubu